

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VII. Cur in disceptationibus de jurisdictione consuetudo pro lege
habita fuerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

ad Apostolicam sedem pro confirmatione ipsius ordinationis. Quæ de Metropolitanis dicta sunt, ex iis, quæ postea de Episcopis dicentur, plurimum lucis accipient, ac validè confirmabuntur.

C A P U T VII.

Cur in disceptationibus de jurisdictione consuetudo pro lege habita fuerit?

1. **I**N omni controversiarum genere possessio, præsertim si sit antiqua, & pacifica plurimum valet ad movendos in eam partem Judicum animos. In decidendis de jurisdictione questionibus, ea quasi unica regula fuit omni ferè tempore observata à Conciliis, & à summis Pontificibus, ut antiqua consuetudo retineretur. Ita cum Meletius Lycopolitanus in Thebaidis, ac vicinæ Ægypti Ecclesias à Patriarchatu Alexandrino distractas, jurisdictionem usurpasset, Concilium Nicænum illam injuriam reparavit hoc Canone, qui sextus est, & sic incipit; *Antiqua consuetudo servetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim; ita ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, &c.* Ita etiam licet Patriarcha Antiochenus Joannes nomine, Concilio Ephesino esset infestus, Concilium tamen Ecclesias Cypri, quæ ab illo in ordinationibus Episcoporum nequaquam pendere asserebantur, noluit liberas declarare, nisi factò diligenti examine, atque sub conditione, ut patet ex actis Synodalibus, & ex Decreto ea de re edito; *Si non est vetus mos, quod Episcopus Antiochenus ordinet in Cypro, sicut libellis, & propriis vocibus docuerunt religiosissimi viri, qui ad Sanctam Synodum accesserunt, habeant jus suum intactum, & inviolatum, qui sanctis in Cypro Ecclesiis præsent, secundum Canones SS. Patrum, & veterem consuetudinem per se ipsos ordinationes religiosissimorum Episcoporum facientes.* Occurrunt alia passim in actis Conciliorum, & in litteris summorum Pontificum, quæ congerere superfluum esset, cum à nemine negetur, vindicatam acriter fuisse in hujusmodi contentionibus consuetudinem. Sed inquirenda est causa illius praxeos.

2. Posset enim aliquis hinc suspicari Patriarchas, aliosque

R r r 2

An-

500 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Antistites suam jurisdictionem non B. Petro, vel reliquis
Apostolis, eorumve successoribus debere, sed usui, seu com-
muni majorum consensui. Verum depellitur hæc suspicio ex
ipsismet Canonibus, Decretis, & Decretalibus illas con-
troversias dirimentibus. Nec enim cujusvis consuetudinis ha-
buerunt rationem, sed ejus, quam constaret ab Apostolis
ortam, vel quæ, propter suam antiquitatem, hominum me-
moriæ excedentem, ab illis orta præsumeretur. Id insinua-
tur Can. 6. Concilii Nicæni his verbis; *Antiqua consuetudo*: ut
ex illorum comparatione cum similibus Concilii Ephesini in-
frà patebit: hæc ejusdem Canonis verba; *Quandoquidem & Epif-
copo Romano hoc est consuetum; sive; Quia & urbis Roma Episcopo pari-
lis mos est, quæ immediatè sequuntur post ista; Ut Alexandri-
nus Episcopus horum omnium habeat potestatem, ita interpretatur Joannes
Cabassutius Presbyter Congregationis Gallicanæ Orato-
rii Domini Jesu, in notitia Conciliorum cap. 18. alterius
edit. sic intelligenda sunt, inquit, ut ideo præfata in Ægyptum, Lybiam,
& Pentapolim Alexandrino Præsuli competat auctoritas, QVIA ID EI PRI-
MVS TRIBVERE SOLET ROMANVS EPISCOPVS, puta quia
consentit, ut Jurisdictio à B. Petro primis Antiochiæ Pa-
triarchis impertita, ad eorum successores transeat, qui sen-
sus, si recipiatur, nulla supererit de jure Summi Pontificis
dubitatio, etiam ubi solius fiet mentio consuetudinis.*

3. Porro in Concilio Ephesino Episcopi Cyprii affirmarunt,
non solum consuetudinem esse, ut in ea Insula Metropoli-
tani ordinarentur à Suffraganeis, sed etiam eam consuetudi-
nem ab Apostolis esse profectam. *A sanctis Apostolis, inquit Ze-
non Episcopus Curienfis, nunquam possent ostendere quod adfuerit An-
tiochenus, & ordinaverit, vel communicaverit unquam Insula ordinationis gra-
tiam, neque alius quisquam . . . nunquam vel adfuit, vel ordinavit, ne-
que in Metropoli, neque in alia Civitate, sed Synodus nostra Provincia con-
gregata constituebat Metropolitanam. Libellus autem ipsorum Episco-
porum Cypri, Concilio in actione septima oblatus, hæc in-
ter alia continet; Idèò obsecramus & ad sancta vestra genia procedimus,
ut Canonica sententiâ etiam nunc sicut initio à temporibus Apostolorum, &
constitutionibus, & Canonibus sanctissima & magna Synodi Nicæna illæsa, &
superior infidiis & potentiâ permaneat nostra Cypriorum Synodus. Post mul-
tas interrogationes & responsiones Concilium, ut supra dixi-
mus*

mus. rem definivit sub conditione, *si non est vetus mos, quod Episcopus Antiochenus ordinet in Cypro, &c.* Quod autem per veterem morem, seu, ut habet Canon Nicænus, per antiquam consuetudinem significetur ea, quæ ab ipsa Ecclesiarum fundatione derivata est, explicant non solum verba Episcoporum Cypro mox relata; sicuti initio à temporibus Apostolorum; sed etiam quæ illis respondent verba sequentia prædicti Decreti Ephésini, quod deinde ad omnes Ecclesias extenditur; *Istud autem etiam in aliis Diocæsibus, & in omnibus Provinciis seruetur, ut nullus piissimorum Episcoporum aliam Provinciam occupet, quæ antea & ab initio sub sua, vel Antecessorum suorum potestate non fuit Placuit igitur sanctæ Synodo ut unicuique Provincia pura & inviolata, QUÆ IAM INDE AB INITIO HABVIT, sua iura seruentur, IVXTA VETEREM CONSVETVDINEM.* Notanda sunt verba illa, *QUÆ IAM INDE AB INITIO HABVIT*, quibus respondent ista *IVXTA VETEREM CONSVETVDINEM.*

4. Sed quare concessionis Apostolorum non est potius facta mentio in huiusmodi iudiciis, quam consuetudinis? Cur v. g. Canon sextus Nicænus Patriarchæ Alexandrini potestatem in Ecclesiis à Meletio usurpatis non retulit ad B. Petrum, à quo S. Marcus Alexandriæ præfectus est, sed ad antiquam consuetudinem? Multiplex est ratio. Prima quia non ita facile scitu erat, à quo quæque fundata fuisset Ecclesia; qui ei limites præfixi, quæ autoritas concessa; & alia id generis: consuetudo autem antiqua signum erat, omnia, ita ut erant, fuisse ab initio, vel postmodum legitime constituta. Secunda ratio erat, quia Pontifices & Episcopi, quæcumque ab Apostolis, & à propinquinis illorum successoribus gesta fuerant, quasi à Spiritu sancto specialiter dirigente suggesta maximè venerabantur; ideoque nihil innovari volebant, non solum circa ea, quæ certum erat fuisse ab Apostolis, vel Apostolicis viris ordinata, sed etiam quæ ex antiqua consuetudine coniciebantur præstantes habuisse Autores. Tertia quia cum omnes Apostoli (B. Petro excepto) fuissent æquales, etiam si constitisset à quo quæque Ecclesia fuisset fundata, inde tamen eorum inter se prærogativæ cognosci non potuissent; itaque certior, & compendiosior via terminandarum litium erat,

502 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ut consuetudo antiqua staret. Hinc oritur quarta ratio, quia
scilicet iudicii, quæ secundum antiquam consuetudinem fe-
runtur, libentius partes acquiescunt; quod nimirum ex om-
nium consensu in pari causa melior sit conditio possidentis.
Par autem causa facilè iudicatur, cum obscura sunt utrinque
jura, & incertæ rationes. Unde ad possessionem, seu consue-
tudinem necessariò recurrendum est. Denique non est effica-
cior ratio fovendæ pacis, & tranquillitatis, quàm observatio
consuetudinis, ipsa quidem mutatio consuetudinis, ut scribit S. Au-
gustinus ad Januarium epist. 118. *etiam quæ adjuvat utilitate, no-
vitate perturbat.*

5. Non igitur ad consuetudinem, seu usum attenditur,
quasi ad causam jurisdictionis, sed potius tanquam ad effectum
& signum illius. Nec inde colligitur non pendere illam à
B. Petri Successoribus, sed B. Petri ordinationem, ac dispo-
sitionem ab ejus Successoribus, & à tota Ecclesia religiosissi-
mè custodiri, dum scitur; atque ut cognoscatur, per con-
suetudinem antiquam investigari. Nam nullà potest consuetudine in-
troducti, quod aliquis præter sui Superioris licentiam Confessorem sibi eligere vo-
leat, qui eum possit solvere vel ligare. Cap. si Episcopus. de pœnit. &
remission. in 6. quod etiam dicendum de aliis jurisdictionis
actibus.

C A P U T V I I I .

Utrum jurisdictio Episcoporum sit à Deo immediatè.

2. **E** Arum Dignitatum, quas à Christo ipso institutas fuisse
in Scripturis sacris non legimus, acceptas Ecclesiæ
referre non est admodum difficile: præcipuasque in earum in-
stitutione partes B. Petro, ejusque Successoribus adscribere
par est, vel etiam omninò necessarium, saltem quantum ad
eas Regiones, in quibus soli Ecclesias fundarunt. Verùm quia
Episcopatus Christum habet autorem, contendunt aliqui ju-
risdictionem Episcopalem, non solum in communi, sed etiam
Episcopi uniuscujusque, à Deo esse immediatè.

2. Abstinuissimus ab hujus quæstionis tractatione, non
solum